ఈరమ్మ ఇషారా

"వచ్చేటప్పుడు గంగాధర్‌ను తీసుకొస్తానమ్మా!"

కాలేజి కెళ్తూ కూతురు చెప్పిన మాటల ధోరణి ఈరమ్మ బుర్రలో కలకలం రేపింది.

బెల్లం చుట్టూ ఈగలు మూగినట్టు_తన చుట్టూ మూగిన జనాలకు కుడి చెయ్యి వేడి వేడి ఇడ్లీ ప్లేట్లందిస్తుంది. మరోవైపు ఎడమ చెయ్యి డబ్బులు వసూలు చేసి గల్లా పెట్టెలో వేస్తుంది యాంత్రికంగా.

ఈరమ్మ ఇడ్లీలు ఆ లేబర్ కాలనీకి వరప్రసాదం లాంటివి. ఆవిడ తయారు చేసే ఇడ్లీలో, వాటి మీద వేసే కొబ్బరి చట్నీలో ఏం మహత్మ్య ముందోగాని .. ఈరమ్మ ఇడ్లీలను పుల్లారెడ్డి స్వీట్స్‌లా తినేస్తారక్కడి జనాలు. ధర తక్కువ - రుచి ఎక్కువ కాబట్టి బయటివారు కూడా పోటీలు పడ్తారా ఇడ్లీలకు.

గత ఇరవయ్యేళ్ళ నుండి ఈరమ్మ ఇడ్లీ వ్యాపారం పెరిగింది. నాణ్యత మాత్రం ఆవగింజంత తగ్గలేదు. ఆ విషయం సగర్వంగా చెప్పుకుంటారా ప్రాంతం ప్రజలు.

ఈరమ్మది పెంకుటిల్లు, ఆ పెంకుటిల్లు నానుకొని రేకుల షెడ్డు. షెడ్డులో వోపక్క రెండు బేంచీలున్నా - అవి నామకార్థమే. పాత గిరాకు లెవ్వరూ కూర్చోరా బేంచీల మీద. నిల్చుండి ఇడ్లీలు తింటూ ఇంటి విషయాలూ, ప్రపంచ రాజకీయాలూ, ముచ్చటించుకోవడం అదో సరదా. షెడ్డుకు మరో పక్క వెడల్పాటి గద్దె, గద్దె మీద రెండు స్టౌలు. ఒక స్టౌ మీద ఇడ్లీ పాత్ర, మరో దానిమీద టీ గిన్నె. ఆ రెండు స్టవ్‌లు రోజూ ఉదయం ఆరు నుండి పద్దాకా అల్లాఉద్దీన్ అద్భుత దీపం దీపాల్లా వెలుగుతుంటాయి. ఆ తర్వాత తుఫాను తర్వాత ప్రశాంతత అలుముకుంటుందక్కడ. ఎందుకంటే - పది దాటాక అక్కడ ఇడ్లీలుగానీ, టీ గానీ దొరకవు.

ఈరమ్మ కలల పంట ఉమ. రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుంటుంది గానీ కూతురు కాళ్ళకు మట్టి అంటనీయదు.

అక్షరమంటే ఏమిటో ఈరమ్మకు తెలీదు, కాని కూతురు ఉమను మాత్రం వేలు ఖర్చు చేసి మెడిసిన్ చదివిస్తుంది. తల్లి మనసు వెన్న పూస అని ఉమకు తెలుసు. ఫస్ట్ క్లాసు సాధించి తీరాలని-పట్టు వదలని విక్రమార్కుడిలా చదివింది. అనుకున్నట్టుగా శ్రమకు తగిన ఫలితం లభించింది ఇంటర్లో. ఎంసెట్‌లో ర్యాంకు దొరికింది. ఇప్పుడు మెడిసిన్ ఫైనల్. తల్లి త్యాగనిరతికి మనసులోనే జోహార్లర్పిస్తుంది. ఉమ ఎస్సెస్సీ వరకు పప్పు రుబ్బడంలో, అంట్లు తోమడంలో తల్లికి సాయపడేది. ఇంటర్లో ఎంటర్ కాగానే.

"ఇక నువ్వు బాగా సదువుకో ఉమా! బాగా సదివి నువు డాట్టరువు గావాలె. ఇంటి పనీ, హోటల్ పనీ....అన్నీ నేం జూస్కుంటా" అంది ఈరమ్మ. ఆ మాటల వెనుక అద్భుతమైన ఆశయం ధ్వనించింది.

అప్పుడే ఉమ బలవంతమ్మీద పప్పు రుబ్బేందుకో గ్రైండరు వచ్చేసింది. హోటల్లో గ్లాసులూ, ప్లేట్లూ కడిగేందుకో కుర్రాడు కుదిరాడు,

" డబ్బా హోటల్ ఈరమ్మ కూతురు డాక్టరమ్మైతుందటా! " అని ఎవరన్నా నోరెల్ల బెడితే ఈరమ్మ ఊరుకోదు.

"ఎందుగ్గావద్దన్నా? బిల్లు కలకటేర్ కొడుకు జిల్లా కలకటేరు గాలేదా?" అని నోరు మూయిస్తుంది.

" ఉమంటే మట్టిలో మాణిక్యం, బుద్ధిమంతురాలు. " అని హోటల్ గిరాకులు ముచ్చటించుకుంటుంటే ఈరమ్మకు కొబ్బరి మిఠాయి తింటున్నట్టనిపిస్తుంది.

ఉమ కడిగిన ముత్యంలాగుంటుంది, రాజహంసలా నడుస్తుంది. మొహమ్మీద సన్నజాజి మొగ్గలాంటి ముక్కూ, ముక్కును అస్తమానం కని పెడుతూ గండు తుమ్మెదల్లా కదులుతున్న కాటుక కళ్ళూ, నల్లని కను బొమ్మల మధ్య పవిత్ర భావాల్ని రేకెత్తించే ఎర్రని బొట్టూ.... ఎలాంటివారి నైనా ఇట్టే ఆకర్షిస్తుంది. తల తిప్పితే చెవుల రింగులు ఎదుటివారి గుండెల్లో తళుక్కుమంటాయి.

ఆ గంగాధరెవరో, ఎట్లుంటాడో, వాళ్ళమ్మా నాన్నలేమంటారో, ఎటు పొయ్యి ఎటొస్తుందో....

ఒక పక్క అనుమానాల తరంగాలు ఈరమ్మను కలవర పెడ్తుంటే మరో వైపు ఇప్పుడైనా కూతురు పెళ్ళివైపు మొగ్గుతున్నందుకు ఆనంద కెరటా లెగిరి పడ్తున్నాయావిడలో.

"చట్నీ లేకుండా ఇస్తే ఇడ్లీలెట్లా దినాలె ఈరమ్మా!" స్పిన్నింగ్ మిల్లు కార్మికుడు నరసయ్య ప్లేటు ముందుకు చాచాడు. నాలిక్కరుచుకుని చట్నీ వడ్డించింది.

"ఈరమ్మ మనిషిక్కడుందేగానీ మనసెక్కడో ఉన్నట్టుంది." బిల్లు డబ్బులకు చేయిచాచని వీరమ్మ అంతరంగ మట్టే పసిగట్టాడు బట్టల కొట్టు గుమాస్తా - పాండురంగం.

"ఔను పాండన్నా! పతి మనిషికి ఏదో సమస్యుంటుంది గదా!" డబ్బు లందుకుంది.

ఆనాడు.... మెడిసిన్లో సీటు దొరగ్గానే ఉమనో అయ్య చేతిలో పెడితే తన బాధ్యత తీరిపోతుందనుకుంది. అదే విషయం కూతురి చెవిలో వెసిందో సారి.

"పెండ్లయితే డాక్టర్ చదవడం కుదరదమ్మా! చదువు మానేసి వంటింటి కుందేలునైపోతాను" టలాయించింది ఉమ.

ఔను... ఇంత కష్టపడి ఉమను చదివించింది వంటింట్లో పడేసేతందుకా? ఊహుఁ! మమ డాక్టర్ గావాలే. లేబర్లకు సేవజేయ్యాలె....

మళ్లీ తనా ఊసెత్తలేదు.

వారం రోజుల కిర్రితం - రాత్రి భోజనాలయ్యాక

"అమ్మా నేనో సంగతి చెబుతాను, కోపానికి రావద్దు మరి!" గోముగా అడిగింది ఉమ కలువ కళ్లను తమాషాగా తిప్పేస్తూ,

"ఉమ అలా ఎన్నడూ ఏదీ చెప్పలేదు. అడగలేదు. ఈరమ్మ హృదయ తంత్రులు అవ్యక్తమైన అనుభూతితో స్పందించాయి.

"చెప్పమ్మా!" కూతురి తల నిమిరింది.

"నేనూ....నేను" పచ్చి వెలక్కాయ గొంతులో చిక్కుకుంది.

ఉమ వాలకం నవ్వు తెప్పించింది.

"ఏంది బిడ్డా.... ఏమైందీ.... ఎందుకింత ఇదైపోతున్నావు? సీదా చెప్పేయ్ మతలబేందో..." ఆవలింతలాగలేదు.

"నేనూ, గంగాధరనే యం.డి. ఫైనలియర్ అబ్బాయీ ప్రేమించు కున్నాం." వాగుపక్క చెలిమ ఊటలా ముంచుకొచ్చింది సిగ్గు.

వులుక్కి పడింది ఈరమ్మ. నిద్ర పారిపోయింది. యం. డి. అంటే యం.బి.బి.యస్. కంటే పెద్ద చదువని ఉమనే చెప్పిందోసారి.

"ప్రేమంటే సిన్మాల్ల ప్రేమనా?"

ఏం జవాబు చెప్పాలో తోచలేదు ఉమకు. తల్లి ఒడిలో తలదాచుకుంది ఐదు నిమిషాలు గడ్డ కట్టుకు పోయాయి.

"ప్రేమంటే ఉత్తుత్తిదా....?" ఈరమ్మ గుండె కవాటాలు టప టప లాడాయి.

"కాదమ్మా!" తల్లి మెడచుట్టూ, చేతుల హారమేసింది. "పెళ్ళి చేసు కోవాలనుకున్నామమ్మా! అది కాని పనేమీ కాదమ్మా"

"అదికాదు ఉమా.... అడపిల్ల బతుకు..."

తల్లి నోరు మూసి.

"అదంతా నాకు తెలుసమ్మా. పెళ్లి కాకముందే తొందర పడేదాన్ని కానమ్మా. నేను ఈరమ్మ కూతురునమ్మా!"

మాతృ హృదయం వేడి తగిలిన వెన్నలా కరిగి పెదాల ద్వారా వెల్లడైంది.

"ఆపిల్లగాన్నోసారి నేంజూడాలె బిడ్డా!"కూతురు నుదురు ముద్దాడింది.

ఈ రోజు తీసుకొస్తానంది.

ఆ పిల్లగాడు ఉమకంటే ఎక్కువనే చదివిండు కాని.... మంచివాడేనో కాదో....ఉమనెట్లా చూసుకుంటాడో... ఉమ అత్తగారింటికి పోతే నేనొక్క దాన్నే ఉండాలె. ఉమనిడిచి ఎట్లా ఉండాలె?.... ఆడ పిల్లంటే ఆడ పిల్లనే గదా!

గుండెలు పిండినట్టనిపించింది.

టైం పదైంది, సామాన్లన్నీ కుర్రాడితో చెప్పి ఇంట్లోకి రాగానే ఆకలి పిలిచింది. భోంచేసి మంచమ్మీద నడుం వాల్చింది. రోజట్లాగా నిద్రరాలేదు.

జీవితం ఎన్ని మలుపులు తిరిగి ఎటు నడుస్తుంది? కన్నె పిల్లగా తను కన్నకలలు నిజం కావాలని జీవితమనే చౌరస్తాలో ఎన్నిరోజు లెదిరిచూచింది? అదేమైంది?

కోటి ఆశల్ని కొంగులో దాచుకుని నాంచారయ్య ఇంట్లో కొత్త పెళ్ళి కూతురుగా అడుగు పెట్టింది. అత్తామామలు లేరు. భర్త నాంచారయ్య అంద గాడు. తనంటే పడి ఛస్తాడు. ఇల్లు చిన్నదే కాని నాంచారయ్య మనసు పెద్దది. పాలేరుగా పంజేస్తున్నా బట్టా పొట్టకు చావులేదు.

ఆరోజు రాత్రే తమ తనువులు ఒక్కటి కాబోతున్నాయి. ఆడపడుచులు లేరు. ఆర్భాటాలు లేవు. ఏవేవో అనుభూతులు, గిలిగింతలు పెడుతున్నాయి. భర్త దొర ఇంటి నుండి తిరిగొచ్చే సరికి తయారై ఉండాలె. చెరువు నుండి నీళ్లు తెచ్చిపెట్టుకుంటే అప్పుడు బయటకెళ్లే ఆగత్యముండదు.

సూర్యుడు పడమటి కొండల్ని పలుకరిస్తున్నాడు. చీకటి తెరలు దిగ బోతున్నాయి. నిండు నీళ్ళ బిందె చంకలో బెట్టుకొని కందిచేన్లోంచి వస్తుంది. వెనకనుంచెవరో జబ్బ పట్టి లాగారు. బొంగరంలా వెనుదిరిగింది. ఉరుము లేకుండా పిడుగు పడింది.

దొర...రంగనాథం దొర... తన పెళ్ళికి భార్యతో సహా వచ్చి ఆశీర్వ దించిన నాంచారయ్య కామందు. తనను గుర్తు బట్టలేదేమో....

"దొరా... నేను మీ పాలేరు పెండ్లాన్ని దొరా" అనేలోగా చీర అతని చేతుల్లో కెళ్లిపోయింది.

"నువ్వు నా సొత్తువే" వెకిలి నవ్వు.

రంగనాథం కబంధ హస్తాలు సున్నితమైన తన శరీరాంగాలను తడుముతున్నాయి. సుడిగుండంలో చిక్కుకుంది.

"నేనసోంటిదాన్ని కాద్దొరా. నీ కాల్మొక్త నన్నిడిచి పెట్టు దొరా!" కాళ్లా వేళ్లా పడింది. ఫలితం శూన్యం. నరాల్లో వేడి, గుండెల్లో మంట. కోపం బుసలు కొడుతుంది. బిగుతైన అవయవ సౌందర్యం అతణ్ని రెచ్చ గొట్టిం దేమో మీసాలు మెలేసాడు. తన బుగ్గల మీద ముద్దుల వర్షం కురిసింది. బలా న్నంతా కూడగట్టుకుని తోసేసింది. మొదలు నరికిన చెట్టోలె పడిపోయాడు.

మొహమ్మీద ఉమ్మేసి తను పరుగెత్తబోయి బోర్లా పడిపోయింది. పులినోటిలో పడిన ఎలుకలా కేకలేసింది. ఆకలి సింహం ఆక్రమించింది. తన శీలం కుక్కలు చింపిన విస్తరై పోతుంటే ప్రాణంలేని బిందె సాక్ష్యంగా నిల్చుంది. అప్పుడు పరుగెత్తుకొచ్చాడు నాంచారయ్య-మసక చీకట్లోంచి. నాంచారయ్య పిడికిళ్ళు బిగుసుకు పోయినై. కళ్ళు అగ్నిగోళాలై పోయినై. శివమెత్తి దొర మీద పడిపోయాడు. కొద్ది సేపు ముష్టి యుద్ధం జరిగింది.

దొర చేతికి దొరికిన పెద్ద నల్లసరపు గుండు నాంచారయ్య తల పగుల గొట్టింది. తన గర్భకోశం నుండి శక్తివంతమైన విద్యుత్తరంగ మొకటి పైకి సాగి భుజాల్లోకి చేరుకుంది. కింది పెదవి పళ్ళ మధ్య రక్తసిక్తమైంది. దొర ధోతి సర్దుకుంటున్నాడు. రక్తం మడుగులో భర్త. అదే రాయెత్తి దొర మీదకి విసిరింది కసిగా. నాంచారయ్యకంటే ఘోరంగా కొట్టుకుంటూ బండబూతులు తిడుతూ ప్రాణం విడిచాడా పాపాత్ముడు.

* * * *

"అమ్మా వాళ్లొస్తున్నారే!" పి.టి. ఉషలా పరుగెత్తుకొచ్చింది ఉమ.

"వాళ్ళంటే?!"

"గంగాధరూ, వాళ్ళమ్మా. వాళ్ళమ్మ నిన్ననే వాళ్లూరినుండి వచ్చిందట. మన పరిస్థితి అంతా చెప్పేసిన. ఓపిగ్గా విని దీవించిందమ్మా. నీతో మాట్లాడి ముహూర్తాలు పెట్టిస్తానంది"

అడక్కముందే ఐస్క్రీం దొరికిన చిన్నపిల్లలాగుంది ఉమ ప్రవర్తన. పెళ్లంటే అంత హుషారొచ్చిందా?

వచ్చినవారు కూర్చోగానే తల్లిని పరిచయం చేసింది ఉమ.

గంగాధర్ చిలిపి చూపులు అరుణవర్ణమైన ఉమ బుగ్గల్ని తడుముతున్నాయి. ఊహకందని అనుభూతులు ఉమను చుట్టేస్తున్నాయి. టీ లందిస్తున్న ఈరమ్మ ఒళ్లంతా కళ్లు చేసుకుంది. గంగాధర్ ఎర్రగా, బొద్దుగా, అందంగా వున్నాడు. తృప్తిగా నవ్వుకుంది లోలోపల,

"మా గంగాధర్ తండ్రి - వాడు చిన్నగున్నప్పుడే చనిపోయిండు, నేనే పెంచి పెద్ద జేసినా" టీ కప్పు ఖాళీ చేస్తుంది గంగాధర్ తల్లి-ఠీవిగా.

"మీదేవూరు?" ఈరమ్మ కను రెప్పలు కదల్లేదు.

చెప్పింది. ఖాళీ కప్పు కిందుంచుతూ

"మా భూములన్నీ కౌలుకిచ్చి ఇక్కడనే ఉంటున్నాం"

"మీ సంగతంతా చెప్పింది ఉమ" అంటూ ఈరమ్మను ఆపాద మస్తకం పరిశీలించింది గంగాధర్ తల్లి.

"నీ పేరు అన్నపూర్ణమ్మ గదూ!" ఈరమ్మ కళ్ళల్లో ఆందోళన. నుదుటి మీద చెమట మెరుస్తుంది,

"ఔ....ను"

"రంగనాథం దొర పెళ్లానివి గదూ!"

" ఔను. నువ్వా.... నువ్వు మా పాలేరు నాంచారయ్య పెళ్ళానివా? " అన్నపూర్ణమ్మ మొహం పంచరంగుల చిత్రమైంది.

"ఔను" ఈరమ్మ గుండె ఫటేల్ మంది.

"మళ్ళా పెళ్లి జేసుకున్నవా?"

"చేసోక్కలేదు" ఈరమ్మకు చుట్టూ ఉన్న గోడలు కరిగిపోయి కప్పు మీద కూలినట్టనిపించింది. రక్త నాళాల్లోంచి పైకెక్కిన రక్తం కళ్ళల్లో కొచ్చింది.

"ఐతే...ఈ ఉమా..."

" నేను కన్న కూతురే... " ఈరమ్మ కళ్ళు అనే అగ్ని గోళాల్లోంచి హాలాహలం చిమ్ముకొచ్చింది.

"ఈ పెండ్లి జరగడానికి వీల్లేదు" కొంగు మొహానికడ్డంగా పెట్టుకొని అరిచింది. ఉమ చెయ్యి బట్టి లోపలికి లాక్కెళ్ళింది. *

(మయూరి వార పత్రిక 30 జులై 1993)